

Excellente Martha 288 voert voor derde maal in haar leven mrij-lijst aan

Fleckviehkoel realiseert hoogste productie

De lijsten met hoogproductieve koeien in Nederland en Vlaanderen laten veel variatie zien, variatie in eigenaars, in vaders en zelfs in ras. Opvallend zijn de hoogst productieve vaarzen uit Vlaanderen, zij meten zich nu al met de oudere koeien.

tekst Ivonne Stienezen

De naamloze Kianvaars van Patrick Claeys uit Zomergem is de hoogst producerende roodbonte vaars van Vlaanderen. Zouden we de vaarzenlijst met de koeienlijst combineren, dan staat ze op de vijfde plek, met een eijr van 3650 euro. Ook voor de zwartbonte vaarzen geldt dat de nummer één zich kan meten met de koeien. O'Mandochter Dorien van Dries Lahousse uit Elverdinge zou op plek acht van de koeienlijst terug te vinden zijn.

Stoute vaars

Lahousse typeert Dorien als zijn 'stoutste vaars', ofwel een brutaaltje. 'Maar ze is wel een heel gemakkelijke koe, probleemloos ook.' Ze heeft inmiddels twee keer afgekalfd, beide keren van een tweeling, en beide keren startte ze vlot weer op. Acht maanden na het afkalven produceerde ze nog 40 liter per dag met een eiwitgehalte van 4,0 procent. 'Ik heb nog nooit zo'n vaars gehad. Deze O'Mandochter kan een goede conditie behouden, terwijl ze veel melk met hoge gehalten geeft. Het is een sterke koe met super beenwerk, alleen heeft ze geen prijskampuier.'

Vanuit moederskant waren de verwachtingen al hoog. Moeder Tamara (v. Webster) stond twee jaar geleden boven aan het lijstje van best producerende koeien van Vlaanderen. Tamara en ook haar moeder hebben beide de honderduizendkilogrens doorbroken.

Ingeloste belofte

Bij de Vlaamse koeien zette Shottledochter Et de beste prestatie neer. Met een eijr van 3973 euro staat de koe van

Rudy Timmerman uit Sint-Kruis (Brugge) bovenaan. De nummer twee op deze lijst lost een belofte in. Ronpat van Marcel Heylen uit Geel stond twee jaar geleden op nummer vier in de lijst van beste Vlaamse vaarzen. De Denzeldochter realiseerde nu een eijr van 3919 euro. De nummer drie van de zwartbonte lijst is Anouk met een eijr van 3911 euro. 'Een pittige koe die weet wat ze wil, die de baas is in het koppel', vertelt Katrien

Dorien heeft geen prijskampuier, maar kon als vaars de concurrentie met oudere dieren al aan

Van der Meulen. Samen met haar man Guido Brouckaert runt zij een melkveebedrijf in Rollegem. Katrien melkt, dus zij kan het meest vertellen over hun Jestherdochter. Ze hebben Jesther vaker gebruikt. 'We houden van grote, sterke koeien. Omdat Jesther minder goed was in gehalten, zijn we wat terughoudend geweest om hem te gebruiken. Maar daar hadden we geen schrik voor hoeven hebben. We gebruiken nu nog Jestherzonen, die geven ook sterke dieren.'

Goede vreter

Op basis van het economisch jaarresultaat komt Linda afgelopen boekjaar als beste koe naar voren bij de Vlaamse roodbonten. Linda sloot haar tweede lactatie af met een productie van 12.085 kg melk met 4,97% vet en 3,82% eiwit in 314 dagen, goed voor een eijr van 3931 euro.

Fleckviehkoel Sonne behaalde het hoogste eijr in Nederland

nen, die 45 koeien melkt op zijn bedrijf in Nerem, noteerde de afgelopen twee jaar al de hoogste gemiddelde productie van alle bedrijven in Vlaams-Limburg.

Fleckvieh bovenaan

Bij de Nederlandse topper is het dit jaar niet een kwestie van roodbont of zwartbont, maar een kwestie van holstein of niet. De best producerende koe van Nederland is namelijk een zuivere fleckviehkoel. Vorig jaar viel de in Duitsland geboren Sonne van Johan Bergsma uit Nijensleek al op als nummer acht in de lijst. Dit jaar is de Huptalochter doorgestoten naar de eerste plek. Dat verbaast Bergsma niet. 'Ik kom veel in Zuid-Duitsland en zie wat er allemaal mogelijk is; dit ras wordt onderschat in Nederland.' Sonne heeft twee maanden geleden afgekalfd, het stierkalf staat al in de belangstelling van een Duitse ki-organisatie. Sonne zelf, die vorig jaar een eijr van 4523 euro behaalde, staat er alweer puntgaaf bij. Ze is al twee keer tochtig geweest, geeft haar eigenaar aan. Hij twijfelt nog of hij gaat insemineren

Eigenaar Albert Daenen is lovend over de Faberdochter. 'Linda is een rustige koe met een geweldig mooie uier. Bovendien vreet ze enorm goed.' Volgens Daenen had Linda het als vaars al in zich om

een sterke melkproducente te worden. 'Haar eerste lijst sloot ze af met 9000 kilo melk. Haar kracht is dat ze nog lang door blijft geven. Aan het einde van de lactatie gaf ze nog altijd 25 kilo.' Dae-

naam koe	vader	lft.	dgn.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	eijr	lw	tkl	av	eigenaar, woonplaats
zwartbont													
Et	Shottle	4.08	397	19.403	4,51	3,49	875	677	3973	149	457	85	R. Timmerman, Sint-Kruis (Brugge)
Ronpat**	Denzel	4.00	352	16.140	4,21	3,41	679	550	3919	106	365	85	M. Heylen, Geel
Anouk	Jesther	4.11	301	14.812	4,38	3,46	649	513	3911	136	347	—	G. Brouckaert, Rollegem
Serena	Meint	3.03	294	11.293	5,78	3,70	653	417	3801	113	333	—	Lahousse-Zomerbloemhof Iv, Elverdinge
Baria**	Orcival	4.05	391	15.481	4,89	3,37	756	521	3779	119	393	81	P. Timmerman, Adinkerke
9581**	Modest	4.01	470	21.716	4,39	3,46	954	751	3778	128	527	83	Op 't Roodt Iv, Olen
4671	Jesther	5.04	300	14.356	4,07	3,28	585	470	3770	127	323	82	G. Vandebussche, Watou
Wamela Hof ter Silverberg	Lightning	7.02	393	15.746	4,85	3,26	764	513	3747	125	394	—	P. Vandecandelaere, Moorslede
3395	Olympic	4.02	364	15.804	4,41	3,38	696	534	3743	127	382	82	J. Wauters, Sleidinge
Bimi	Convincer	4.01	412	17.244	4,85	3,24	837	559	3724	117	433	83	B. Van Nevel, Klemskerke
roodbont													
Linda	Faber	4.04	314	12.085	4,97	3,82	600	461	3931	127	321	82	A. Daenen, Nerem
572	Berlex	4.06	294	13.833	4,84	3,70	670	512	3917	140	357	80	S. Lippens, Olsene
Calerie	Kian	3.00	364	13.161	5,33	4,13	701	544	3838	116	391	—	P. Claeys, Zomergem
Warina	Stadel	7.11	296	13.760	3,96	3,28	544	451	3802	99	302	85	P. Claeys, Zomergem
Deba	Turier	3.06	353	14.834	4,58	3,56	679	528	3616	115	392	—	P. Claeys, Zomergem

Tabel 1 – Vlaamse topproducentes, tweedekalfs en ouder, gerangschikt op economisch jaarresultaat (1 september 2011-31 augustus 2012) (** = robotmelken)

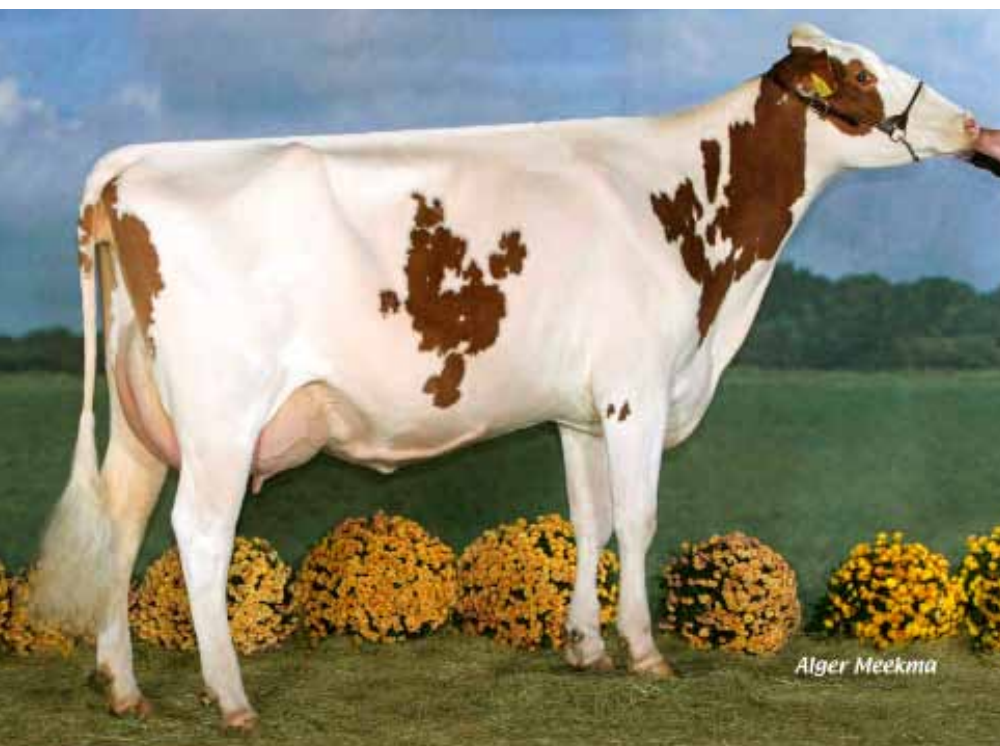
Tabel 2 – Hoogst producerende vaarzen per ras voor economisch jaarresultaat in Nederland en Vlaanderen (1 september 2011-31 augustus 2012)

ras, land/regio	naam vaars	vader	lft.	dgn.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	eijr	lw	tkl	av	eigenaar, woonplaats
zwartbont Nederland	Becky 8	Bolton	2.01	591	22.590	4,45	3,97	1005	898	3548	175	643	87	S., G., R. en B. Engelen, Grashoek
roodbont Nederland	Frieda 87	Fabian	2.01	337	10.598	5,15	4,02	545	426	3201	123	364	77	vof J. en W. Maas, Someren
mrij Nederland	Jana 242	Luc	2.02	321	7.418	5,39	4,35	400	323	2555	122	344	85	F. G. A. van der Heijden, Oostelbeers
zwartbont Vlaanderen	Dorien	O Man	2.00	423	17.603	4,45	3,77	784	663	3766	157	456	—	Lahousse-Zomerbloemhof Iv, Elverdinge
roodbont Vlaanderen	—	Kian	2.06	370	15.113	4,44	3,55	671	536	3650	132	388	—	P. Claeys, Zomergem

naam koe	vader	lft.	dgn.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	ejr	lw	tkl	av	eigenaar, woonplaats
zwartbont													
Marie 34	White Glory	7.04	345	19.481	4,37	3,47	852	677	4337	131	412	77	L. F. M. Klein Tuente, Winterswijk-Meddo
Soureth Riena 155**	—	5.01	407	22.553	4,01	3,18	905	717	4277	122	435	83	vof Vaessen, Heerlen
Caudumer Hinke 51	Creta	7.03	443	18.645	5,15	3,53	960	659	4270	120	445	87	mts. S. H. en A. Haytema-Haitsma, Koudum
Adel Elmira 31	Mascol	3.11	302	13.335	5,30	3,95	706	527	4132	159	357	86	J. Aalberts, Balkbrug
Anna 124**	Fortune	4.07	453	22.325	3,91	3,44	874	767	4120	141	464	—	F. J. Ros, Winterswijk-Meddo
Eekh Mina 227	Kirby	5.05	420	21.185	3,84	3,47	814	736	4075	130	444	77	fa. Witte Julia, Oudeschild
Klara 158**	Win 395	5.00	348	14.329	4,72	3,71	676	531	4057	132	352	—	H. J. Laarman, Dalfsen
Teatske 617*	Jocko	5.08	376	21.976	3,70	3,08	814	677	4039	136	420	—	vof B. D. Stuij, Ottoland
Klaziena 193	Orcival	4.07	442	20.749	4,84	3,49	1003	724	4035	120	501	83	gebr. Donk, Nieuwland
Akke 86	Darwin	4.02	330	14.617	4,96	3,75	724	548	3990	126	378	—	C. W. A. van den Hengel, Haule
Jenny 56**	Gibson	4.01	357	16.248	4,58	3,56	744	579	3985	116	390	77	H. J. H. van Lenthe, Dalfsen
Spittaal Ritty 109	Canvas	5.01	372	18.106	4,57	3,49	827	632	3970	130	430	84	vof Groot Roessink Baak, Baak
BZ 725 Trijntje**	Olympic	3.07	541	22.810	4,58	3,97	1045	905	3953	153	591	84	Dairy Campus, Goutum
De Grote Fliert Ida 21**	Harry	5.05	360	12.549	6,05	3,99	759	501	3950	100	382	85	mts. Zwambag-Gerritsen, Wapserveen
Truus 197 van de Weerd**	Olympic	4.00	329	14.341	4,71	3,64	676	522	3946	129	358	—	mts. A. en H. de Bruin-Kloosterboer, Tonden
roodbont													
Sonne	Huptal	5.11	308	14.217	5,29	4,11	753	584	4523	178	356	—	C. J. Bergsma, Nijensleek
Martina	Koerier 104	11.11	394	18.332	4,71	3,63	864	666	4346	175	415	88	B. Spriensma, Ulrum
Barbel 14**	—	5.01	282	13.918	3,95	3,43	550	478	4187	108	286	—	D. W. Wijnveen, Winterswijk-Woold
Cato 45	Kian	4.03	359	14.645	5,31	3,81	778	558	4063	142	391	80	Landbouwbedrijf Van Eert, Steenberg (N.Br.)
Moniek 146	Kian	3.11	389	14.134	5,45	4,04	771	572	4012	123	402	79	mts. G. H. J. en C. T. Tijs-Mulder, Luttenberg
Mientje 94	Dakota	8.11	414	15.796	6,03	3,93	952	621	4007	115	469	—	M. en W. en H. Arkink-v.d. Einde, Bornerbroek
Soureth Ingrid 241**	Metallica	2.11	362	14.589	5,32	3,84	777	561	4003	131	398	83	vof Vaessen, Heerlen
Christina 57	Cadans	5.09	327	13.609	4,68	3,52	636	479	3948	121	331	—	melkveehouderij Gijsbers vof, Afferden (Gld.)
Caudumer Hinke 111	Mr Burns	2.09	282	9.758	5,35	4,34	522	424	3898	138	295	89	mts. S. H. en A. Haytema-Haitsma, Koudum
Ria 12**	Kian	6.03	343	12.631	5,34	3,63	675	458	3850	110	347	83	mts. H. A. en A. H. Holtmaat, Luttenberg
mrij													
Martha 288	Matthijs	7.06	326	11.003	4,68	4,02	515	443	3187	121	361	91	F. G. A. van der Heijden, Oostelbeers
Gonda 291	Nw Weert 7	4.00	328	12.107	4,74	3,84	574	464	3160	137	391	85	mts. H. J. en W. T. van Eek, Nijbroek
De Vinkenhof Roza 61	Nicator	3.03	316	9.060	4,92	4,39	446	398	3054	134	337	87	A. L. Vink, Groot Ammers
De Vinkenhof Roza 37	Daniel	8.03	326	10.544	4,63	3,99	488	421	2995	127	364	89	A. L. Vink, Groot Ammers
Corrie 32	Dalton	5.10	353	10.261	5,32	4,15	546	426	2954	120	397	83	A. en G. en F. Spierings-v.d. Sanden, Den Dungen

Tabel 3 – Nederlandse topproducenten, tweedekalfs en ouder, gerangschikt op economisch jaarresultaat (1 september 2011-31 augustus 2012)

(* = driemaal daags melken, ** = robotmelken)

Alger Meekma

of spoelen. 'Er is veel belangstelling voor deze koe'.

Eigenwijze koe

Bij de Nederlandse zwartbonten prijkt Marie 34 van Luc Klein Tuente uit Winterswijk bovenaan. Klein Tuente vindt het een leuke opsteker dat zijn White Glorydochter bovenaan staat met een ejr van 4337 euro, maar is er niet zo mee bezig. 'Het maakt mij niet uit of ze op de eerste of de twintigste plaats staat. Maar ik wist wel dat ze goed had gegeven.' Hij typeert Marie als 'gruwelijk eigenge-reid'. 'Het is een lieve koe, maar als er iets bijzonders aan de hand is, pas dan maar op. We hebben wel eens met drie man geprobeerd haar in de bekabox te zetten, maar ze ging er met ons vandoor.

De rode Caudumer Hinke 111 is niet de enige Hinke in de toplist, haar zwarte stalgenote Caudumer Hinke 51 vergezelt haar

De excellente Martha voert al voor de derde keer in haar leven de toplist van de mrij-koeien aan

'Het is dus wel een koe met karakter, maar gewoon op het bedrijf is er niets aan de hand. Ze geeft gemakkelijk veel melk met hoge gehalten. Voor mij is ze een voorbeeldkoe, alhoewel veel veehouders haar met 1,62 meter wel te groot vinden.' Ook de zwarte Hinke 51 is een koe om trots op te zijn, ze kan veel melk geven en is ingeschreven met 87 punten. De Hinkes vullen voor bijna twee derde de stal van Haytema. Op andere bedrijven kom je geen Hinkes tegen. 'We willen de Hinkesfamilie zo lang mogelijk voor onszelf houden. Stiertjes uit deze familie verlaten nu wel ons bedrijf, daar is steeds veel belangstelling voor.'

Oude bekende

Bij mrij levert Frank van der Heijden uit Oostelbeers zowel bij de koeien als bij de varzen de nummer 1. Martha 288 is een oude bekende. Ze draait haar hele leven al mee in de top en behaalde voor de derde keer de eerste plaats. Van der Heijden is niet echt verrast dat de excellente Martha weer op kop gaat, alhoewel ze iets minder geproduceerd heeft dan het jaar ervoor. Toen realiseerde ze ruim 1100 kg vet en eiwit, dit jaar haalde ze 958 kg vet en eiwit met een ejr van 3187 euro. Wat hem wel verraste was de eiwitbokaal die Martha won op de Midsummer Dairy Show in Schijndel. 'Ze organiseren daar weer een mrij-keuring en dit jaar is Martha voor het eerst meegegaan.' Martha heeft overigens al wel eens op de NRM gestaan, daar stond ze in de mrij-stand. 'Martha is veruit onze beste koe, ze heeft twee stiertjes bij ki-organisaties staan.' Martha produceert gemakkelijk, ze krijgt evenveel brokken als alle anderen. 'Maar ze staat wel vaak aan het voerhek te vreten.' De vader van Martha, Matthijs, is trouwens ook een fokproduct van de familie van der Heijden. 'Ik vind het mooi dat we zo'n goede koe hebben kunnen fokken uit onze eigen stier,' vertelt Van der Heijden trots. Matthijs is ook de moedersvader van Jana 242, de hoogst producerende vaars van Nederland. Ze is overigens niet meer te vinden op het bedrijf van Van der Heijden. 'Ze heeft in de droogstand verworpen en de melkproductie kwam niet meer goed op gang', zegt Van der Heijden spijtig. De Lucvaars realiseerde afgelopen boekjaar een ejr van 2555 met 5,39% vet en 4,35% eiwit. I

Liever rood dan zwart

Op het bedrijf van Sietze Henk Haytema in Koudum lijkt het ook geen kwestie van roodbont of zwartbont te zijn. Het bedrijf staat met twee toppers in de lijstjes: Caudumer Hinke 111 prijkt in het rode lijstje, Caudumer Hinke 51 staat in de lijst van zwart. Haytema geeft aan dat hij wel een voorkeur heeft voor rood. Maar hij gebruikt af en toe zwartbonte stieren om de genetische aanleg nog verder omhoog te krijgen. Met uiteindelijk het doel om daar weer rode koeien uit te fokken. Bij beide Hinkes is stammoeder Hinke 34, een Jubeldochter die jarenlang meedraaide in de top, in de stamboom terug te vinden. Veel mensen zullen de rode Hinke 111 herkennen van de NRM waar ze Haytema liet 'waterskiën' en daardoor bijna werd gediskwalificeerd.

Jelle Zijlstra (54) houdt eind oktober zijn inaugurele rede voor de functie van lector melkveehouderij bij Van Hall Hogeschool in Leeuwarden. Zijlstra is daarnaast projectleider bedrijfsmanagement melkveehouderij van Wageningen UR. In die functie rondde hij recent het project Groeien in Rendement af, waarover Veeteelt uitgebreid berichtte. Bedrijfsconomie en melkveehouderij lopen als een rode draad door de carrière van Zijlstra, die draait bij het Consulentenschap in Algemene Dienst voor de Rundveeverbetering waar hij zich bezighield met het omrekenen van fokwaarden. Hij vervolgde zijn loopbaan bij onder meer DLV en het Informatie- en Kenniscentrum veehouderij (IKC) voordat hij in Wageningen in dienst trad.

Jelle Zijlstra Paul Vriesekoop

Paul Vriesekoop start per 1 januari volgend jaar als manager international business development bij CRV. In die rol wordt hij verantwoordelijk voor de internationale sperma-afzet en ontwikkelingen van nieuwe markten. De 54-jarige Vriesekoop is nu nog werkzaam als directeur van Livestock Research van Wageningen Universiteit.

Dirk-Jan Schoonman (50) is Hans Geurts (45) opgevolgd als voorzitter van de Nederlandse Melkveehouders Vakbond. Schoonman is melkveehouder in Brummen en was afgelopen drie jaar al actief als vicevoorzitter van de NMV.

Op 73-jarige leeftijd is in Swifterbant overleden **Auke Osinga**. De Friese boerenzoon studeerde veeteelt in Wageningen, was wetenschappelijk medewerker en promoveerde bij 'zijn' hoogleraar Theun Stegenga. Na enige jaren wethouderschap in Wageningen werd Osinga benoemd als adjunct-directeur van het Proefstation voor de Rundveehouderij PR in Lelystad.